

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. XI. An à miraculosa propagatione, qua invaluit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

ARTICULUS XI.

An Confessio Augustana sufficientem auctoritatem obtineat à Miraculosa propagatione, qua invaluit?

SUMMARIUM.

1. Deus circa Religionem nihil innovare solet, nisi per homines admiranda sanctitatis & magnorum prodigiorum.
  2. Unde cruciantur Confessionista, cum neque extraordinariam sanctitatem, neque miracula in suo Luthero inveniant.
  3. Solantur tamen se mirabili propagatione Lutheranismi & Conf. Augustana, quam prodigiosam esse volunt.
  4. Sed falluntur.
  5. Nam Propagatio Lutheranismi non est majus miraculum, quam si lapis cadat deorsum remoto obice.
  6. Præterquam quod facta sit vi & armis.
  7. 8. Præterea si Confessio Augustana est propagata miraculose, etiam heresis Manichæorum, Arrianorum &c. fuit miraculose propagata. Imò hac gloria miraculosa propagationis magis enituit Ecclesia Romana illo ipso tempore Lutheri.
  9. Si res attentius consideratur, propagatio Confessionis Augustanae fuit nulla, quia nullus, vel paucissimi tantum hucusque existunt Confessionista veri.
  10. Accedit, quod Deus nec potuerit facere miraculum ad propagandum Lutheranismum vel Confessionem Augustanam.
  11. Paticinium Hussi de Lutherovanum est.
- f. Sciendum 1. Deum nunquam consuevisse novam Religionem Mundo proponere, aut veterem, mortaliū injuriā ferē extinctam, iterum restaurare, nisi per viros admirandæ virtutis, aut magnorum prodigiorum patratores: ut videlicet omnibus testatum ac indubitatum faceret, se talis doctrinæ Auctorem vel Reparatorem esse. Sic Moysen ornavit stupendis miraculis: nec Christus, licet sanctissimus, sibi credi voluit, nisi manifestis signis Divinitatem suam, & novam, quam Mundo dabat, doctrinam probasset.
- Sciendum 2. Cùm doctrina Confessionis August. & longè magis totius Lutheranismi, fuerit nova, & Mundo usque ad Lutheri prædicationem vel incognita, vel reprobata ab universali Ecclesia, fatente ipsomet Luthero, qui tom. 8. Jen. f. 181. s. 4. ait: *doct- Ccccc vna*

R. P. Pichler Theol. Polemica.

rina hæc nostra nova, & supra modum scandalosa erat per uniuersum orbem &c. cum, inquam, hæc doctrina nova fuerit, opus erat signis, & miraculis, quibus Deus illius auctorem se testaretur. Hæc res semper pessimè habuit Lutheranos, & cum nulla possent reperire prodigia in novo Evangelista suo Eislebico, inuenire conabantur in mirabili propagatione doctrinæ Lutheranae, & Confessionis Augustanae. Unde

3. Sciendum 3. Lutheranos vakte triumphare, quod secta Lutheri unâ cum Confessione August. tam longè lateque, & tam celeriter propagata sit per Orbem, tamque fortiter, ut nec Papa nec Cæsar cum toto Imperio impedire potuerint, licet omnem moventes lapidem. Miraculum ! miraculum ! exclamant, miraculorum maximum reperitur in hac propagatione. Audiamus verba Balth. Meisneri contra Lessium: *susque adeo, inquit, moros in postulato estis, loco miraculi allegare possumus magnam illud & admirandum Reformationis opus. Erat Lutherus misellus Monachus, nec ferro, sed verbo Domini aggrediebatur Papam: omnes Academia se doctrina illius opponbant: omnes Cardinales & Episcopi execrabantur: omnes Reges & Principes illum persequantur. ipse terror orbis Imperator Carolus V. unum istum Monachum debellare, verag. doctrinæ predicationem impedire, cum maxime vellet, non potuit. Ejecta sunt e Claustris demonia: captivi sub tyrannide Papæ potenter sunt educti. Magnas fuerunt miracula, & ope-*

ra Domini; adeo ut, qui attentè legis historias illorum temporum, non possit non exclamare: à Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris. Ita Meisnerus, edoctus utique à Luthero, qui tom. 7. Witt. f. 147. aduersus Hircum Lipsiensem scribit, se spei suæ (quod scilicet doceat purum Dei Verbum) nullum certius aut efficacius documentum ac miraculum habere, quàm quod tam subito in omnem terram (excipe Luthere Africam, Asiam, Americam, & majorem Europæ partem) propagata fuerit doctrina ejus, tantasque turbas ac dilidia commoverit. Sed cristas deponent Lutheranis, si hoc etiam miraculum sibi creptum viderint. Quod ut videant,

Dico 1. Doctrina Lutheranismi non est propagata miraculosè. Prob. 1. Propagatio Lutheranismi tam ampla & velox naturalissimè & sine singulari Dei ope per se ipsam fuit facillima: ergo non fuit miraculosa. Ant. prob. Dilatio novæ doctrinæ, qua homines ducuntur ab arctiore & molestiore vita ad suaviorem & liberiolem, laxatis carnalium cupiditatum frenis, per se ipsam naturalissimè & sine singulari Dei ope est facillima: sed dilatio Lutheranismi fuit dilatio novæ doctrinæ, qua homines ab arctiore & molestiore vita ducebantur ad suaviorem & liberiolem, laxatis carnalium voluptatum frenis: ergo fuit per se ipsam facillima, & facta est naturalissimè sine singulari Dei ope. Maj. est clara juxta illud Poëtæ: *prona venit cupidus in sua vota fides*, præsertim si nova proponitur; nam novitas natura-

hite

liter est grata. Min. prob. Lutheranismus docebat, mandata Dei nec posse nec debere observari, Prælati Ecclesiasticis non esse obediendum, nulla opera bona requiri ad salutem, peccata non esse aperienda necessariò in Confessionali, jejunia, castigationes corporis &c. plùs obesse quàm prodesse, nullum peccatum damnare hominem præter infidelitatem &c. sed ista dogmata sunt blandissima carni, & ad vitam liberrimam ac licentiosam inducunt; econtrà dogmata Ecclesiæ Catholicæ sunt carni inimica, aspera, & virtutes arduas urgent: ergo Lutheranismus habet dogmata carni amica, laxat fræna cupiditatum, ducit à vita aspera & arcta ad liberam & licentiosam: ergo ejus propagatio est dilatio doctrinæ, qua homines ab arctiore & molestiore vita ducebantur ad liberorem & suaviorem, laxatis carnalium cupiditatum frænis.

Accedit, quòd Lutheranismus opes Ecclesiasticas, opima monasteria, latos Clericorum fundos, & integros Episcopatus quasi in spoliùm obtulerit Principibus Sæcularibus: quòd Monachos à votis Religiosis pronuntiaverit liberos: quòd Sacerdotibus uxores, si non præceperit, saltem suaferit. Quid mirum, si apud homines exiguæ pietatis, nullius frugi, voluptatum amantes, & nullius ferè scientiæ (nam Sæculum erat prorsus rude, & voluptatibus deditum) fidem invenerit tam grata Religio? Imò longè magis mirum fuisset, si non invenisset. Atque mirum videtur, quòd non integra Germania adhæserit tam blandæ sectæ,

R. P. Pichler Theol. Polemica.

avaris Principibus Ecclesiasticos redditus, lascivis Sacerdotibus uxores, petulantibus Populo libertatem propinanti. Quod bene agnovit Brochmannus, de quo supra, dum dixit: D. Luther gab den Fürsten die Stifte / Clöster und Abteyen / den Priestern gab er die Weiber / dem gemeinen Mann die Freyheit, und das thate vil zur Sack.

Hinc propagatio Lutheranismi tam ampla, velox, & felix, mihi videtur esse tantum miraculum, quantum est, si lapis cadat deorsum non obstante obice: vel quantum est, si vulpes comedat gallinam, fortè in illam incidens: aut si viures arrodant caseum, nisi arceantur. Nam homo à natura ad malum proclivis suo pondere ad vitia trahitur, & obvijs ulnis carni tam blanda acroamata amplectitur, nisi vi se ipsum cohibeat, & virtuosæ naturæ obicem ponat; trahit enim sua quemque voluptas: quid igitur mirum, si multos traxerit illecebrosum hoc & voluptuarium Evangelium, quod pane dormientibus cælum pollicetur? quid mirum, si delicati mortales tam mellitam doctrinam admittant?

Confirmatur. Illa doctrina non propagatur miraculosè, quæ propagatur vi & armis: sed Lutheranismus fuit propagatus vi & armis: ergo Min. prob. inter præcipuas curas Lutheri fuit ad propagandum suum Evangelium excitare seditiones, & cruenta bella, quæ ad ejus classicum secuta sunt, priùs inter tumultuantes rusticos, postea inter Principes, & demum contra Casarem & Ferdinandum Regem, à quibus Mauritius Saxo felici armorum successu in-

Ccccc 2

saue

faustam illam Religionis pacificationem Passaviensem extortit: ergo. Audiamus ipsius Lutheri Martiam tubam ad bellum contra Catholicos hortantis: qui habet aures audiendi, inquit, audiat, & à bello Turcico abstineat, donec. *Papa nomen sub calo valet.* tom. 2. Witt. in allert. art. 13. *Hoc Deus avertat, ut Evangelium sine seditione predicemus. Nam si non turbas excitaremus, omniaque pacata & tranquilla essent, actam jam esset de nostro Evangelio; oportet enim Evangelium turbas excitare, quo- cumque venit, hoc si non facit, non verum est Evangelium.* tom. 5. Witt. f. 97. & tom. 4. Jen. f. 97. §. 2. *Vide, vide, quam astuat sanguis meus, & caro mea! quam cuperet ex punito Papatu lacertiam percipere?* tom. 8. Jen. f. 610. §. 3. *Propemodum nullum melius consilium & remedium videtur Papistarum progressus reprimendi, quam ut Caesar, Reges, ac Principes vim parent, & armati hos perniciosos homines aggrediantur &c.* tom. 1. Jen. f. 60. *adversus Prieratem. Res resistan- tium digna foret, si qua insignis & bene robusta concitaretur seditio, qua Magistratus Ecclesiasticos de mundo extirparet.* tom. 7. Witt. f. 33. *Quid mirum, quod tot ortæ sint seditiones, tam cruenta bella post tot tamque serias exhortationes, factas ab eo, qui se Prophetam & Evangelistam Christi nominavit? Quale miraculum, si inter tantos tumultus, armorum vi, & mortis metu dilateretur doctrina, aliàs sensibus grata?*

Dico 2. Neque doctrina Confessionis Augustana fuit miraculosè propaga-

ta. Prima probatio potest esse probatio præcedentis conclusionis, sicut sequens servire potest ad eandem conclusionem præcedentem magis stabilendam.

Prob. 2. Si Confessio Augustana (vel ejus doctrina) fuit miraculosè propagata, tunc etiam multe ac præcipue hæreses fuerunt miraculosè propagatæ; consequens non potest admitti à Confessionistis, nisi velint cum Indifferentistis admittere plures veras religiones: ergo. Maj. prob. Patet ex historijs indubitatis, hæreses sat multas & præcipuas, ab antiqua Ecclesia jam damnatas, intra brevissimum temporis spatium in reque multas, imò longè plures provincias, & amplissima regna penetrasse, quam penetravit Confessio Augustana, licet fortiter obnixe potestate tum Ecclesiastica, tum Politica Catholicorum.

Sic Hæresis Manichæorum, quam circa annum Christi 260. in Mundum invexit Manes, suo veneno rotum propemodum Orbem infecit, teste Baron. tom. 2. Annal. ad annum Christi 271. & inter alios ipsum Ecclesiæ Catholicæ lumen, Aurelium Augustinum, per complures annos irretitum tenuit. Sic Arianorum hæresis, cui pæne totus Mundus se opposuit, tanta celeritate dilatata, tantisque incrementis aucta est, ut totus pæne Mundus factus sit Arianus, antequam se esse animadverteret; nam teste Hieron. *ingemuit totus Orbis, & Arianum se esse miratus est:* quæ licet per exaggerationem sint dicta, indicare tamen voluit Hieron. plurimas provincias celerrimè ab Ariana hæresi

in-

intoxicatas fuisse, non obstante, quod fortissime se opponerent viri doctissimi, sanctissimi in Concilio Nicano, & ipse terror Orbis Imperator Constantinus, vere Magnus, fidelem operam junxerit. Nunquid etiam Calvinismus mira velocitate & felicitate pervasit Galliam, Angliam, Hollandiam, & sat magnam superioris Germanie partem, quantumvis una cum Catholicis ipsi Lutherani acriter huic Sectæ obstitissent. Edicant, obsecro, Confessionista, quid miraculi sit in sua Confessionis propagatione, quod non etiam faveat Calvinistis? Certè si miraculum est, plurimos à Papatu abduxisse: plurimos abduxerunt Calvinista. Si miraculum est, Monachos & sacras Deo Virgines ex Monasterijs ad sacrilegas nuptias pertraxisse: fecere & istud Calvinista. Si miraculum est spoliare & evertere Catholicorum templa, dejicere imagines, concremare sacras Reliquias &c. hæc & similia strenuè fecerunt & Calvinista. Si ergo Deus mirabili propagatione Confessionis in August. seu splendido miraculo confirmavit ut veram, quid est, cur adversarij hanc prærogativam tribuere nolint Manichæorum, Ariano-rum, Calvinistarum, imò & Turcarum Sectis? Cur non habent eas pro veris Religionibus, cum simili illustrata sint prodigio?

3. Confirmatur. Si Confessio August. & doctrina Lutheristica propter suam propagationem gloriatur miraculo, tunc multo magis gloriari hoc honoris titulo potest doctrina & Ecclesia Catholica: ergo longe magis vera erit doctrina Catholica. Ant. prob. eodem tempore,

quo sua incrementa accepit Confessio August. & doctrina Lutheristica, mira celeritate disseminata, & recepta est doctrina Catholica sine vi, & sine armis, in amplissimis regnis & provincijs per utramque Indiam, Orientalem & Occidentalem, per Africam, & Americam, in Japonia, in Mexico, in Insulis Philippinis, in Perù, in Brasilia, in Regnis Abyssinorum, & in alijs vastissimis regionibus, licet Barbari gravissima objicerent obitacula. Nam in prædictis regionibus S. Franc. Xaverius, aliique Sacerdotes Catholici inter summas difficultates felicissime & mirifice amplificaverunt doctrinam Catholicam, & innumerabiles hominum myriades eidem associarunt. Unicus S. Franc. Xaverius multa centena millia intra decem annos ex gentilitate ad admirabile lumen Catholicæ Veritatis traduxit, Travancoridis regnum pene totum convertit, Japoniæ amplissimum regnum Evangelicæ lucis splendore illustravit, plures Reges Romano Pontifici subiecit, & inter hos potentissimum quoque Regem Bungi cum magna subditorum parte &c. Ita testantur publici Commentarij à viris gravissimis conscripti de rebus Indicis & Japonicis, non dissentibus hæreticis rerum peritioribus. An non igitur majori jure nos Catholici gloriamur de miraculosa propagatione nostræ fidei, temporibus Lutheri factâ, quam Lutherani suæ Confessionis? præsertim (quod bene notandum est) quia nostri Sacerdotes Apostolici ex solo animarum & Religionis Zelo per vasta maria, & inter summa vite incommoda, mortisque pericula, adierunt Gentes barba-

ras, feroces, inhumanas, ignota lingua, illisque prædicarunt res creditu arduas, factu difficiles, quas nempe vera Christi fides credendas & faciendas præcipit.

Econtra propagatores Confessionis August. ordinariè vel ambitionis, vel luxuriæ, vel invidiæ, vel alterius indomitæ passionis æstro agitati, remotis procul vitæ incommodis, inter homines Christianos, minime barbaros, ferè ejusdem ubique lingua, non sine tumultibus, vi, & armis, prædicarunt quidem articulos creditu arduos, sed quibus populus jam assueverat, eos autem, qui erant difficiles factu, expunxerunt, nil nisi *libertatem Christianam* (melius dixissent licentiam flagitiosam) ex Cathedralis & in Compitis crepantes. Quid, quaeso, laboris sit persuadere hominibus, vel rudibus, vel sceleratis, non esse faciendam apud sacerdotem omnium peccatorum gravium exomologesim, non esse insudandum bonis operibus, castitatem, paupertatem, & obedientiam, etiamsi voto promittantur, non esse servandas? nam ad hæc & similia apud homines, ad liberam vitam aspirantes, naturalis est pruritus. Contraria omnia prædicare debuerunt nostri Missionarij nationibus barbaris, inter scelera educatis, & vix Christianæ disciplinæ capacibus. Quaeso cur Lutherani Præcones non abeunt relictis omnibus ad Indias, ut convertant barbaras gentes? vel, si abeunt, cur eas non convertunt, cum tamen promissa sit vera Ecclesiæ *conversio Gentium?* (non *perversio Christianorum*,

qua sola propagatus est Lutheranismus) Nempe ubi vera Ecclesia non est, nec ejus reperiuntur dotes, nec miraculosa propagatio, qualis est conversio barbaræ Gentilitatis, à Christo suæ Ecclesiæ promissa.

Prob. 3. Si nullus unquam, vel non nisi paucissimi existerunt hucusque veri Confessionista in mundo, tunc Confessionis propagatio non tantum non est miraculosa, sed neque magna, imò est nulla: atqui nullus unquam, vel paucissimi hucusque existerunt in mundo veri Confessionista, quia vel nullus vel paucissimi Confessionem August. habuerunt incorruptam, vel eam integrè secuti sunt, non admixtis alijs erroribus contra vel præter Confessionis August. doctrinam, ut ostendi art. præced. quam tamen solam in Comitibus profitebantur, & quæ sola in Imperio tolerata est: ergo.

Dico 3. Deus nec potuit facere ali-
quod miraculum in confirmationem
doctrinæ Lutheri aut Confessionis Au-
gustanæ: ergo neque illius propagatio
miraculosa existit. Ant. prob. Illa do-
ctrina non potest confirmari à Deo per
miraculum, quæ veris & bonis dogma-
tis immiscet falsa & impia: sed doctrina
Lutheri & Confessionis Augustanæ im-
miscet falsa & impia: ergo. Maj. est
clara, cum manifestè repugnet, Deum
esse testem falsi, & approbare doctrinam
impiam. Deus autem, si edat miracu-
lum in confirmationem alicujus doctri-
næ, censetur totam doctrinam confir-
mare, eò quòd nulla pars excipiat,
& nulla determinetur, per miraculum
confirmanda. Min. quoad primam
par-

partem, quod scilicet doctrina Lutheri contineat falsa & impia, abunde demonstrata est art. II. hujus Appendicis. Altera verò pars, quod nempe etiam doctrina Confessionis August. immisceat falsa & impia, ostensa est art. X. præcedente.

Dices: de doctrina Lutheri & felici ejus propagatione, non obstantibus persecutionibus vaticinatus fuerat Jo. Hussus, eum duceretur Constantiæ ad rogam, dicens: *post centum annos veniet Cygnus, quem assare non poteris*: ergo Lutheranismi propagatio fuit miraculosa ex vaticinio. Resp. 1. valde incertum esse, hæc ab Hussio fuisse dicta; nam nemo horum verborum meminit, exceptis solis Hussitis, ac postea Lutheris & Lutheranis, qui merito possunt esse suspecti. 2. Franz. Ant. N. Conf. Unde enim constat Lutheranis, hæc de Lutheris, & non potius de Carolostadio, Zwinglio, aut

Calvino locutum esse Hussum? nam temporis ratio, ab Hussio indicata, obsequeverit strictè, vaticinium non est de Lutheris, quia ab illo usque ad Lutherum plures quàm centum anni sunt lapsi: si autem temporis ratio non strictè observanda est, cur non æquè de alio Sectario intelligi possit vaticinium? 3. Esto etiam in individuo Lutherum designaverit Hussus, propterea tamen non sequitur, quod Lutherus suam novam doctrinam sparserit vocatus à Deo; quia prænantari possunt etiam res malæ, & à malis. 4. vaticinium de Lutheris intelligendum esse, valde suspectum redditur ex eo, quod dicat venturum *Cygnum*, nam Lutherus potius *porcus* erat, cujus canthor nihil ferè aliud fuit, quàm fætor, pædor, sterqus, oletum, latrina, & id genus alia islebica aromata, de quibus ad nauseam usque leges in ejus libris, & aliqua in art. II. cit.

ARTICULUS XII.

An Confessio Augustana sufficientem auctoritatem obtineat à Scriptura S. in qua sola se fundatam asserit?

SUMMARIUM.

1. Lutherianorum principium: nihil credendum, nisi in Scriptura S. sit expressum.	4. Indèque sufficienti auctoritate habili.
2. Ad Scripturam semper provocat Lutherus, & nunc Lutheranis.	5. Sed nullus illius articulus, qui adversatur Catholicis, nititur puro & claro Dei verbo.
3. Cui soli innitit jactans Confessionis Augustanæ.	6. Id quod etiam probatur ex Concilio Trid.
	7. Et specialiter exemplo præcipue dogmatis